SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr**
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan velja **1 gld. 20 kr.** več na leto.
Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne".

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 176. V Ljubljani, v četrtek 4. avgusta 1892 **Letnik XX.**

Bismarck brez konca in kraja.

Skoraj že dva meseca so nemški listi polni dolgih poročil o Bismarckovem popotovanju; vsak dan se iskre krešejo po predalih pro in contra Bismarck — seveda na veselje onega vnanjega sveta, ki srpo gleda na zjedinjeno Nemčijo. Človek, ki čita dolge, gostobesedne tirade o bivšem nemškem kancelarju, moral bi skoraj misliti, da se ves svet suče le okrog njegove osebe in je obstanek nemške države odvisen le od njega. „Popotovanje kneza Bismarcka je podobno slovesnemu sprevodu. Ne kot odslovljenega ministra, temveč kot zmagoslavnega vojskovodjo sprejemajo ga povsod. V mestih krasijo hiše z zastavami, zastopniki meščanstva se mu bližajo z laskavimi nagovori, množica ga veselo pozdravlja, bakljade in kresovi razsvetljujejo noč njemu na čast. Nikdar ga niso tako slavili, ko je imel še vso moč in so vse niti evropske politike šle skozi njegove roke. To je lep znak nemškega ljudstva, da ne spoštuje manj stvaritelja nemške države kakor prej in da ga hoče nekako odškodovati za zgubo vodstva v državi, da mu izraža svojo hvaležnost. Knez Bismarck ni sentimentalna narava, vendar je dovzeten za izraze priznanja, ki mu prihajajo iz srede nemškega prebivalstva. Večkrat so ga izražena čislanja ganila do solz, in če zagotavlja, da so te čestitke njegovo najlepše plačilo, on se ne hlini". Tako ga proslavlja dunajska „N. Fr. Pr."

Posebno čudno grmé iz Bismarckovih ust besede, ko vedno naglaša potrebo, da se mora povzdigniti veljava državnega zbora, okrepiti javno mnenje, volja vladarjeva zjediniti s prepričanji podložnikov ter tako narediti močan jez proti birokratizmu. Bismarck sedaj odločno protestuje, da bi bil kedaj absolutist. „Želim, da bi parlament, čegar beseda je v minolosti morda premalo veljala, ne ostal na oni višini. Želim, da parlament dobi ono stalno večino, brez katere ne more imeti potrebne veljave". Te besede je nedavno govoril oni Bismarck, ki je nekdaj zaklical deželnemu zboru: „Če se nam bode zdela vojska potrebna, pričeli jo bomo, ali jej pritrdite ali ne", oni Bismarck, ki je rekel: „Država sloni le na knezih". Ravno Bismarck je z namenom veljavo nemškega državnega zbora nekdaj uničil do ničle, on je razbil vse stranke, izvzemši katoliški centrum ter zvaril ono nenaravno, umetno večino, katere niti sam v svoji neomejeni oblasti ni mogel vedno brzdati in vzdržavati. Tako Bismarck nasprotuje samemu sebi. Pomenljive so tudi njegove besede, katere je govoril minolo nedeljo v Jeni: „Zavzel sem se za vodstvo protestantskega cesarstva". S tem je jasno povedal vzrok onega krutega kulturnega boja, v katerem si je nadeval krinko, da hoče katolike braniti proti katoliški cerkvi. Iz tega je tudi razvidno, katere vrste ljudje prirejajo ovacije nekdanjemu zapriseženemu sovražniku katoliške cerkve. Nemški katoliki so sedaj čuli iz avtentičnih ust, da so bili v Bismarckovi dobi le druge vrste podložniki, kar so odlični člani centruma v državnem zboru tolikrat naglašali.

Neki nemški list piše mej drugim: „Bivši državni kancelar je postal žlobudrav kakor sraka, hoteč prepričati svet, da je še vedno središče vsega političnega življenja v Nemčiji. Zaželeno priložnost njegovim izjavam dajejo mu narodni liberalci, ki se vedno družijo v Bismarckovi opozicijski skupini. Novega nam neso povedali ne njegovi čestilci, ne Bismarck sam v svojih ure trajajočih odgovorih. Povsod pa se hoče kazati nedolžnega angelja, ki nikomur ni storil krivice, pa ga le preganjajo in obrekujejo. Najbolj pa ga peče, ker ga imenujejo „graščaka" v Friedrichsruhe. Njegovo hamburško glasilo se huduje, češ, da je v Friedrichsruhe le navadna hiša, ne pa grad. Ubogi mož, kateremu je izvrstna Bleichröderjeva uprava bajè pomnožila imetje na četrtsto milijonov, je sedaj kot „graščak" izpostavljen socijalno-demokratski poželjivosti. To označuje kneza bolj, kakor vsi dolgi popisi. Ne čudimo se, da so vsi narodni liberalci tega Bismarcka izvolili za svojega junaka. Hrepené po njegovi „politiki bogatega moža", le zato se mu klanjajo bankirji, veliki podjetniki in odvetniki. Da bi zastopali nemški narod, kakor trdijo, je sleparija."

Mi pa se tembolj čudimo, da avstrijski vplivni listi tako vihté kadilnice človeku, ki je l. 1866 naši državi zadel tako krvaveče rane, ki je veliko pripomogel, da se je naša država raztrgala v dve polovici, ki je s svojo politiko „dveh želez v ognju" naši državi toliko škodoval v političnem in materijalnem oziru. To je edino narodni šovinizem nemško-liberalnih listov, ki slavi Bismarcka, oni šovinizem, ki ga ti listi tako radi predbacivajo glasilom nenemških strank v Avstriji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. avgusta.

Notranje dežele.

Pražák. Čehi ne bodo imeli sedaj nobenega zastopnika v ministerstvu, ko odstopi baron Pražák. Listi se posebno ne zanimajo za njegov odstop, če tudi je večjega pomena, nego bi bil odstop kacega druzega ministra, posebno ker se govori, da ne bode dobil nobenega naslednika. Pražák je v ministerstvu zastopal nekako dežele češke krone, kakor zastopa Zaleski Galicijo, če tudi njegovo stališče ni bilo tako jasno. Kacega pomena je bilo njegovo mesto, se najbolje razvidi iz tega, kako so levičarji večkrat zahtevali od vlade pojasnil, kako stališče da ta minister prav za prav zavzemlje. Videlo se je, da bi se ga bili jako radi znebili. To seveda ne zaradi njegove osebe, temveč ker je on v ministerstvu bil nekak predstavitelj dežel češke krone. Pražakovo ministrovanje je nekako kazalo, da višji krogi na Dunaju neso bili naravnost nasprotni temu, da

LISTEK

Neron.

(Priredil Vilinski.)

III.

Noč je. Gromadno mesto počiva v temi, podobno spečemu velikanu, čigar smrčanje se sliši daleč. Po ozkih cestah, slabo obljudenih, po klancih gori in doli, mimo palač, bogahramov, gledališč, kopališč, tik obeliskov in kipov, v blagi mesečini, stopata moški in ženska — Licin in Vijola — molčé. Obstojita pred skromno hišo, vrhu podboja z vrezanim križem, po katerem se je razločevala od drugih poslopij.

Vstopita, ko se jima odpre na dano znamenje. Najdeta družbo ljudij obojega spola, raznih stanov, pazno poslušajoč besede starca, prečastitljivega moža, besede blagodejne, govor nenavaden, opominjajočega družbo, naj ostanejo zvesti nauku Izveličarjevemu, verni v veselju in bridkosti, v življenju in smrti, Njemu, ki je tudi za-nje kri prelil. Na to podeli družbi sveti blagoslov, opazivši, da občino blagoslavlja v imenu Petrovem, njegovem predniku. Za tem je sledila služba božja. Vse je bilo tako enostavno, priprosto, brez lišpa, in vendar tako vspodbudno, veličanstveno, ganotljivo.

Licin je bil vsprejet med začetnike. V kratkem je bil krščen, kristijan. Moč prepričujoče resnice mu je ovladala dušo, za resnico pripravljeno, da se ji ni ustavljal. Licin je bil drugi človek, ljubitelj krščanske modrosti.

Vesela ga je bila Vijola. Kako ne? Pridobila je učenjaka, zmagala je.

Čas je prihajal, ko ni bilo dosti reči: „Credo — verujem!" ko je bilo treba vero pokazati v dejanju.

Vrneni prstan je Meliso presenetil. Jela je sumiti gospa, kaj, če se sužnjica ne vjema s stojikom? Vijola je dostikrat občutila, da je gospodarica odurna, da jo sovraži. Da, vezala ju je vez ljubezni, a ne take, kakor je menila gizdavošopirna Melisa.

V tem se je nekaj zgodilo, kar je jasno pokazalo, kakova je družba med Licinom in Vijolo.

Narcis je večkrat prišel v Solinovo hišo. Rad je zahajal, v družbi z Glavkom, k Solinovim, na povabila, na pojedine, na zabave. Gledal je v gospo Meliso, ali zagledal se je v sužnjico Vijolo. Hotel se je kratkočasiti z Vijolo, toda sužnjica je povedala enkrat sitnežu tako nedvomno svojo misel, da je Narcis obledel, zgrozil se, razjarjen vzdignil pest pa dejal: „Čakaj, ti telica, maščujem se ti!"

Vijola je povedala Licinu, na vrtu beročemu in v sè zamišljenemu, kaj je bilo z Narcisom.

„To je bilo precej videti," odvrne Licin. „Čudim se le, da si se tako iznebila neslaneža. Na potu sva gospodarju in gospodinji; sovražita naju. Damoklov meč visi nad nama. Vijola, kaj bo? Bojim se."

„Najina pomoč je v imenu Gospodovem."

Narcis in Glavko prišetata po vrtu do naše dvojice, vinska, razgreta.

„Aha! ali si jo videl? Tukaj je, vestalka, krepostna, sramežljiva, čista! Ovca in volk, golobica in skobec!" zavpije Narcis.

„E, kaj! sužnjica je! Takih je kakor smetij," dodeva Glavko.

„Stojik z vijolico!" šali se Narcis. „Kaj hoče proti meni stojik sivih las. Vijola bo moja! Je-li, Vijola? Narcis pa Vijolica!"

„Puščaj jo v miru! Ne dotikaj se je, ti, s svojimi nečednimi rokami!" govori Licin.

Narcis ostrmi, stopi korak nazaj, jeze peneč govori: „Ti, Licin? To ti meni govoriš? Meni?! Kaj je s teboj? Izpremenil si se! Kristijanec — kristijanka!!"

„Tako je!" odgovori ognjevito Licin. „Pravi Bog je eden; temu se uklanjam, pa se ničesar ne bojim!"

Narcis in Glavko se spogledata. Oba rečeta ob enem: „Kristijana sta!"

Odideta ter povesta Solinu in Melisi.

„Gotoro bi se bila sodba držala o „nesrečnikih", o „izvržencih", o „zanikarnežih", o „nestvorih", o „hudobnežih" — kakor so takrat imenovali pristaše

bi se obnovilo ob ugodnem času češko državno pravo. Da je temu tako, razvidi se iz raznih vladnih izjav. V prvem prestolnem govoru pod Taaffejevo vlado so se posebno naglašale pravice posamičnih dežel in tudi pozneje so se take izjave ponavljale. Le s težavo je dr. Plener prisilil Taaffeja, da se je izjavil, da se sedanja ustava brez dovoljenja državnega zbora ne bodo premenili. Do tega ga pa še dosedaj ni pripravil, da bi se bil izrekel proti obnovljenju češkega državnega prava. Še le odkar so Mladočehi začeli rogoviliti, je vlada kazala večje nasprotje proti češkemu državnemu pravu. In odstop barona Pražáka nam dokazuje, da je v višjih krogih popolnoma izginila misel, da bi se deželam češke krone dale kake prednostne pravice zaradi njih zgodovinskega prava. Pražák pojde in vlada pokaže svetu, da Češka ni več, kakor kaka druga kronovina. To je pač jasen negativen vspeh mladočeške politike.

Moravsko. Da se je škof Bauer nepovoljno izrekel o šoli v Ivančicah, tega Nemci še sedaj niso pozabili. Po deželi so razposlali neki v češčini pisan pamflet, v katerem se sklicujejo, da je dekan v Ivančicah bil zadovoljen z vspehi te šole. Dekan je pa sedaj v „Hlasu“ objavil poročilo, katero je on odposlal škofijstvu, v katerem pojasnuje, da v tej šoli vspehi veronauka zaradi tega niso povoljni, ker otroci učnega jezika ne umejo.

Hrvaško. Sabor se je včeraj sešel. Novi sabor je precéj različen od prejšnjega. Od zmerne opozicije v saboru ni nobenega. Stranka prava ima osem zastopnikov in sama brez pomoči neodvisnih Srbov ne more staviti nobenega samostojnega predloga in nobene interpelacije. Želeti bi bilo, da bi se stranka prava in Srbi, ki so v saboru tako drug na druzega navezani, sprijaznili. Seveda upanja za to ni veliko. Vlada bode v novem saboru še bolj lahko po svoji volji gospodarila, nego je v prejšnjem.

Ogersko. Pomadjarenje na Ogerskem Madjarom dovolj hitro ne napreduje. Vladni „Nemzet“ se pritožuje, da je madjarščina na Ogerskem vse premalo razširjena. Temu je pa kriva po mnenju tega lista le prevelika prijenljivost Madjarov proti drugim narodnostim. Madjari se ne smejo bati nobene težave, nobene žrtve, da si madjarščini zagotové, kolikor je moči, široko polje, preprečijo Madjarom sovražne agitacije in ustanové jednoto ogerske države. Od tega smotra ne sme Madjarov pripraviti nobeno žuganje, najmanj pa pretenje z Rusijo. Posleduji stavek ogerskega lista je najbrž naperjen proti Rumunom. V Rumuniji se po shodih govori, da se mora Rumunija zavezati z Rusijo proti Avstro-Ogerski, če Madjari ogerskim Rumunom ne dajo pravic. To govoré le opozicijonalci, ali v Budimpešti se tega strašenja že vendar malo bojé. Sicer pa Madjarov zaradi tega ne more peči vest, da za potujčenje druzih narodnostij niso dovolj storili; če jim stvari ne gredó po godu, je mnogo tudi temu pripisovati, da duševno Madjari drugih ogerskih narodnostij ne nadkriljujejo.

Vnanje države.

Bolgarija in Rusija. „Svoboda“ nadaljuje priobčevanje ruskih diplomatičnih spisov. Sedaj je priobčila nekatere spise in telegrame, ki jih je poslal Mutkurov ruski vladi in jih od nje dobil 1888. leta. Ti spisi niso nikaka posebna tajnost. Vojni minister Mutkurov se je tedaj pogajal z rusko vlado, da bi nakupili iz Rusije nekaj pušk. Ruska vlada je v to dovolila, pa le zaradi tega, da je v Sofijo poslala dva Rusa, ki bi skušala častnike nahujskati proti knezu. To pa se ni posrečilo, ker je bolgarska vlada na Rusa dobro pazila. Puške niso prišle in Rusi so zapadli 100.000 frankov kavcije, vloženih pri bolgarski banki. „Svoboda“ je pri tem sporočila neki zanimiv telegram ruskega zastopnika Hitrova ruskemu vnanjemu ministerstvu, v katerem poroča, da Rusa v Sofiji ne moreta ničesa opraviti, ker na nja oblastva dobro pazijo. Vspeh je pričakovati le od dinamitnih patron, katere naj mu hitro pošljejo, ker se govori, da knez pride v Ruščuk. — Priobčevanje diplomatičnih spisov je jako razburilo rusko vlado. Poslala je okrožnico svojim zastopnikom pri drugih vlastih, da jim razložé, da so spisi ponarejeni. V Sofiji pa odločno trdijo, da lahko dokažejo, da so pristni. Sofijski dopisnik „Kölnische Zeitung“ je prepričan o pristnosti teh spisov. Leta 1887. je on imel neki pogovor z majorjem Panico, ki se čudovito v mnogem vjema s priobčenimi spisi. Dopisnik pravi, da mu je tedaj Panica rekel, da je čudovito lahko od Rusije dobiti denar. Tisti, ki pa denar izplačuje, pa naredi lepe dobičke, ker vse po dvakrat zaračuna.

Turčija. Dosedaj so ruski listi zabavljali proti Bolgariji, sedaj bodo pa še proti Turčiji, kajti sultan je potrdil smrtno kazen tistih oseb, ki so obsojene zaradi umora Vukovičevega. Če francoski listi zabavljajo v taki zadevi, je to čisto naravno, kajti v Franciji jih je sploh veliko, ki so zoper vsako smrtno kazen. V Rusiji so pa za politične zločine smrtne kazni tako navadne, da je res čudno, kako se morejo hudovati nad tem, če v kaki drugi državi usmrtijo politične hudodelce. Sicer pa zavratni umor po navadnih pojmih ne velja za politično hudodelstvo in krivci in sokrivci se torej kaznujejo kot navadni zločinci, morilci. Kaj bi rekli v Rusiji, ko bi jim kacega ruskega nihilista, ki ga preganjajo zaradi atentata, ne hotela izročiti kaka država, češ, povodi napadu so bili politični, in političnih zločincev ne moremo izročati.

Anglija. Parlament snide se danes in adresna debata začne se v ponedeljek. Dné 12. bode pa glasovanje, pri katerem se ima odločiti, ali pride Gladstone na krmilo. — Kar se tiče vnanje politike Gladstonove, kakor piše „Daily News“, ne bode se dosti ločila od sedanje. Samo Franciji bode nova vlada bolj naklonjena in se ne bode bratila s francoskimi nasprotniki. Iz tega je razvidno, da Gladstone trodržavne zveze ne bode podpiral, zlasti proti Franciji ne, oviral je pa najbrž tudi ne bode. — Irsko vprašanje bode pa glavna zadeva, katero ima vrediti nov parlament. O'Brien se je pri neki priliki izjavil, da je dobil od angleških liberalcev taka zagotovila, da je prepričan, da Irska dobi avtonomijo, če bodo le irski zastopniki složno postopali. Ko bi Gladstone hotel Irce voditi za nos, pala bode njegova vlada v 24 urah. Dokler bode parlament zmatral za svojo glavno nalogo, Ircem preskrbeti avtonomijo, Irci ne bodo vladi nikakor predpisovali, kako naj postopa.

Maroko. Razpor mej Marokom in Anglijo izhaja od tod, ker so Angleži nakrat hoteli preveč doseči. Zahtevali so, da se dovoli angleškim kapitalistom, osnovati maročansko banko, v Tangeru izroči policija vodstvu kacega Angleža, nadalje Angležem prizna pravica, narediti utrdbe na višini maročanski, nekemu Angležu prepusti izkoriščanje tetuanskih gozdov in pa Angležem prizna pravica na Cap Jubij. Nekaj več bi pa angleški zastopnik bil morda dosegel, ko bi znal dobro arabščino in bi se tako bil mogel bolj priljubiti sultanu in drugim vplivnim Maročanom. O svojem času je Drumond Wolf v Maroku jedino zaradi posebnega znanja arabščine in zlasti narečja, ki se v Maroku govori, v tej deželi dosegel lepe diplomatične vspehe.

---

svete resnice — Licin spoden, Vijola mučena, ko ne bi bil nastal velik grušč in trušč, ropotanje ljudij, topotanje konj, drdranje voz, ko ne bi bili jeli vpiti: „Gori! gori!“ Delala se je grozna zmešnjava. Valil se je črni dim iz hiš. Ljudje so se gnetili po ozkih ulicah. Ponesrečenci so vpili na pomoč. Plameni so švigali na vseh kotih in voglih. Nebo je ognja tako rekoč krvavelo. Neznanska vročina je preganjala ljudi. Požar se je širil dalje, tem hitrejše, ker ga je podpihovalo tudi vihra. Nenasitljivi ogenj je upepeljil hišo za hišo, podiral tempelj za tempeljem, rušil palačo za palačo, uničeval predmestje za predmestjem.

To je bil tisti požar, o katerem so sploh govorili, da se ni zgodil brez cesarjevega prizadetja, in ki je večji del mesta izpremenil v turobno pogorišče. Sloveči zgodovinopisec rimski, Tacit, pravi, da je ta požar prežalostni dogodek, ki gledé nesreče in strahote presega vse, karkoli je kdaj trpelo mesto po požarih. Grozni element se je porodil v jahališču, pri palatinskem in celijskem griču požiral tržnice, polne nakopičenega goriva. Ni ga bilo mogoče ustavljati, prvič ni bilo potrebnih priprav, drugič zavoljo vijugastih cest. — Nesreča se je povekšala po izleženi novici, da je mesto zažgano na povelje cesarjevo.

V požaru je bilo slišati žuganja, da se ne smé gasiti; videti je bilo požigalce, metajoče predivo in smolo, kričeče: „Vemo, kdo nam je ukazal“. Silno je bilo kričanje obupujočih žensk, beganje hiravih starcev, tekanje nemočnih otrok, vzdihovanje bolnikov. Bežoči pred ognjem so padali vanj; iskajoči zavetja so nahajali nesrečo; noseči obleko, hrano in orodje, so izgorevali ž njo vred.

Svetonij trdi naravnost, da je dal Rim zažgati cesar, da se je veselil, kako lepo mesto gorí, da je požar občudoval s stolpa Mecenovega, gledališki opravljen, opevajoč pogin Troje. Gorelo je sedem dnij in sedem nočij. Izmed štirinajst mestnih predelov so bili trije do tal opustošeni, od sedmih so se videli ostanki, le štirje so ostali. Uničeno je bilo, kar je bilo znamenitega po starosti in umetalnosti. Cesar je dajal pozneje dobrodelne naredbe, delil darove, napravljal zbirke, vendar se oprati ni mogel. Mogoče, da se je govorilo več, kakor je bila resnica; gotovo pa leži velika sumnja na Neronu.

Najstariši verstveni spominiki: svetišče, katero je Luni postavil Servij Tulij; veliki žrtvenik s templom, ki ga je po pripovedki Arkadec Evander postavil navzočnemu Herkulu; kapela Jupitra Statorja, katero je povzdignil Romul, Numov kraljevski grad, hram Vestin, vsi varstveni bogovi rimskega naroda, vsi veličastveni kipi starogrške umetalnosti, vse je ogenj pokončal, ali do uničenja poškodil. Novi Rim se je zidal res pravilniše, tudi lepše — na mestu stare palače si je Neron postavil zlato hišo — toda zgodovinski imenitniši, častitljiviši je bil stari Rim. (Konec sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz Smlednika, dne 2. avgusta. Po raznih krajih naše dežele obhajale so se zadnje nedelje slovesno nove maše. Tudi v naši cerkvi imeli smo prošlo nedeljo tako slavnost. Opravil je namreč prvo sveto daritev naš domačin č. g. Josip Knific. Pri lepem vremenu zbralo se je v prostorni cerkvi toliko ljudstva, da ga že davno toliko ne pomnimo. Cerkev sama in prostor od župnišča, od koder se je slavnostni sprevod svatov in duhovščine pomikal, bil je prav okusno z mlaji, venci, zastavicami in raznimi primernimi napisi ozaljšan, za kar sta si stekla posebnih zaslug gospoda učitelja Müllner in Benedik, ki sta z vstrajnostjo in veliko marljivostjo prevzela vodstvo za dekoracijo. Tudi petje je cerkveno slavnost prav zelo povzdignilo. Bilo je vseskozi v cerkvenem duhu in prav fino in precizno izvršeno. Dasi povabljeni pevci (bogoslovci in dijaki) niso imeli mnogo časa za skušnje, so se vendar prav dobro združili z domačim pevskim zborom, katerega je oni dan vodil g. učitelj Saks. Le en glas je bil med ljudstvom: tako lepe cerkvene slovesnosti že davno nismo imeli, tembolj, ker so svečanost povzdignili duhovniki malone vseh sosednih župnij.

Danes pred poludne pa smo imeli hudo nevihto. Kakor da se je oblak utrgal nad nami, jelo je liti izpod neba, grmeti in treskati. Okrog jednajste ure se jasno pobliska in v hipu zagrmi. Vedeli smo, da je nekamo blizu strela udarila. Ko ploha nekoliko pojenja, gre cerkvenik v cerkev, ter opazi v kapeli lurške Matere božje, da je ondi tlak iz barvane žgane opeke na dveh krajih raztrgan. Tudi nad oltarno mizo je baržun prebit in po nekoliko osmojen. Strela je iz zvonika, kamor je udarilo, po cerkvenem zidu udrla v imenovano kapelo in od tam v tla, kjer je raztrgala še skoro nov tlak in posamezne kosce razmetala po cerkvi. Druge škode v cerkvi nismo opazili. Ali še celo popoludne smo čutili nekak duh po smodniku, kakor če se kamenje razstreljuje.

Še o neki zadevi, ki nas nemilo tlači, bi Vam rad potožil. Omenili ste že pred kakimi štirinajstimi dnevi v cenjenem „Slovencu“, da je dotični veleposestnik, ki ima pravico ljudi na brodu čez Savo prevaževati, samolastno promet ustavil. Še danes ne moremo čez Savo, in tako je okrajna cesta iz Loke v Kamnik že nad tri tedne zaprta. Ne bom omenjal, da se s tem krši šolski pouk otrok, ki so med letom iz Zbilj v Smlednik morali v šolo hoditi, niti, da ob nedeljah Zbiljci ne morejo do farne cerkve, na to pa moram odločno opozarjati oblastva, da se s tem nevolja vzbuja med ljudstvom, kateremu se je prav po nedolžnem prosta pot zaprla. Dotični veleposestnik je namreč zahteval od cestnega odbora odškodnino za to, ker bo vsled novega mostu čez Savo njegova ladija prišla ob vso veljavo. Cestni odbor baje ni hotel zahtevatelju ustreči v onej meri, kakor je dotičnik želel. In na to je samolastno zaprl promet.

Vprašamo: Kdo je tu kaznovan? Ali ne edino le občinstvo, ki o pogajanjih za odškodnino med interesenti niti vedelo ni? Po naših mislih se razdori med dvema strankama ne poravnajo na škodo tretje, ki o vsem ničesar ne vé. Dobro pa vemo, da, ako bi se bila taka krivica godila občinstvu kje gori na Niže-Avstrijskem ali kje drugod nekoliko bliže osrednje vlade, bi se bila stvar že davno poravnala na korist javnemu prometu. — Odkrito Vam povem: o takih čudnih razmerah gledé javnih koristij je težko mirno pisati. Čemu izzivati občinstvo v nevoljo? — Ali tu slavni deželni odbor ne more kar nič pomagati?

S Štajerskega, 1. avgusta. (Nove orglje pri Sv. Ilju v slov. goricah.) Dne 3. julija bile so posvečene in cerkveni rabi izročene prelepe nove orglje pri Sv. Ilju. Delo sta prav mojstersko izvršila vrla domača umetnika brata Zupan v Kamni gorici pri Kropi (Gorenjsko). Delo stane 2400 gld. ter bode še poznim rodovom pripovedovalo o požrtvovalnosti župnika č. g. M. Kelemine in vernih, Bogu in dušnemu pastirju svojemu vdanih župljanov lepe šentiljske župnije.

Orglje imajo 987 piščal, deloma lesenih, deloma cinastih, koje so v 15 pojočih spremenov razvrstene. Razun tega nahajaš v orgljah troje postranskih vijakov in tri zbiralnike. Orglje imajo dva manuala in pedal. V manualih je po 54 tipk, (od c—$\overline{f}$) v pedalu 27 tipk (od C—$\overline{d}$).

V prvem manualu pojejo naslednji spremeni: 1. principal 8'; 2. bordun 16' (daje orgljam posebno mogočen in veličasten glas); 3. gamba 8';

4. gedeckt 8'; 5. octave 4'; 6. gemshorn 4'; 7. Cornett, trojen; 8. Mixtura, trojna 2'.

V drugem manualu nahajaš: 9. Geigenprincipal 8'; 10. Flûte harmonique 8'; 11. Aeoline 8'; 12. Flûte octaviante 4'.

Pedal: 13. Principal-bas 16'; 14. Subbas 16'; 15. Octavbas 8'.

Postranski vlaki: Manualkoppel, zveže prvi manual z drugim; Pedalkoppel, zveže pedal s prvim in z drugim manualom; Octavkoppel, kombinuje oktave na desno. Zbiralniki: Piano, mezzoforte in fortissimo.

Že iz omenjenega načrta (dispozicije) orgelj strokovnjak lahko uvideva, da ni mojster-skaza, kakor jih žal, da le premnogo imamo, orgelj izumil in izvršil, temveč temeljito izobraženi umetnik. Kar se notranje sestave orgelj tiče, moramo reči, da sta umetnika tudi najnovejše iznajdbe v tej stroki porabila ter je vse tako trdno, lepo in vestno izdelano, da je veselje videti. Omara je jedna ter cerkvi primerno izdelana. Pred omaro je igralnik, igralec torej gleda k oltarju. Na dnu orgelj je meh z jednim zajemalnikom. Da je dotok sape vedno enakomeren, nahaja se v orgljah jeden regulator. Ne čutiš tedaj niti najmanjšega treslja, pa tudi prideš iz pleno v eden sam ton nežnega spremena. Orglje so po novem sistemu, na stožke izdelane, toraj vsak glas prejema sapo iz posebne kancele ali cevi. Ventilčki in sploh vsa mehanika je tako skrbno pousnjena, da ni čuti najmanjega ropota. Polne orglje napravijo mogočen, veličasten utis, cerkvi primeren. Nežni spremeni očarajo poslušalca z milim svojim značajem. Kolikorkrat potegneš novi spremen, vselej si z nova in prijetno iznenaden. Intonacija je kaj čista in dejal bi, odločna.

Z eno besedo: Akoravno delo nima mnogo spremenov, vendar z dobro vestjo priznavam, da se Iljčani lahko ponašajo, da imajo sedaj najboljše orglje v naši škofiji.

Vsem cerkvenim predstojnikom bodita tedaj brata umetnika toplo priporočena. Ne morem pa končati pričujoče recenzije orgelj, da ne prosim vseh čč. gg. cerkvenih predstojnikov, naj nikar ne gledajo pri naročevanju novih orgelj na denar, temveč na izvršitev dela. Dobre orglje mnogo stanejo, a so zato trajne. Mojstri-skazi Vam pa za malo denarja slabe orglje napravijo, koje že čez leto in dan po novih kličejo! —r—

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. avgusta.

Matija Majar †.

Minolo nedeljo, dné 31. julija, je umrl v Pragi Matija Majar, najodločnejši zagovornik jednotne slovanske pisave in ilirske ideje. Porodil se je l. 1809 v Goricah v Žiljski dolini na Koroškem, mlada leta je preživel v Videncih ob laški meji, župnikoval je dolgo v Gorjah blizu rojstvenega kraja, pozneje na Križni gori pri Celovcu. L. 1883 se je preselil v Prago, za katero je bil Majar toliko navdušen, da tam preživi zadnja leta svoja. Izdal je l. 1864 v Pragi spis: „Sv. brata Ciril in Metod, slavljanska apostola“ in leto pozneje knjigo „Uzajemni pravopis slavjanski“ in „Uzajemna slovnica ali mluvnica slavjanska“. V teh spisih je zagovarjal svojo idejo, katero je bil sprožil že l. 1848 v spisu „Pravila, kako izobraževati ilirsko narečje i u obče slovenski jezik.“ Poleg tega je izdal nekaj slovenskih narodnih pesnij z napevi in koroških pripovedek ter priobčil mnogo člankov po raznih listih. Za časa gibanja l. 1848 je spisal peticijo Slovencev in je moral vsled tega zapustiti Celovec, toda že l. 1851 je bil med ustanovniki „Družbe sv. Mohorja“ v Celovcu. Da bi svojim slovničnim pravilom pridobil praktično veljavo, izdajal je l. 1873 poseben list „Slavjan“. Čast spominu vrlega rojaka, katerega truplo so položili k zadnjemu počitku na daljnem severu!

(Častnim občanom) je izvolila občina Št. Jošt nad Polhovim Gradcem gosp. deželnega glavarja Otona Detela ter mu te dni po deputaciji izročila častno diplomo

(Katol. tiskovnemu društvu) poslal je veleč. g. Janez Stamcar, župnik v Poljanicah, povodom svoje 25letnice mašništva 50 gld. „v prospeh katoliškega tiska“. Bog plačaj!

(Petindvajsetletnico mašništva) obhajali so včeraj v Dobu sošolci iz leta 1867. Živeli!

(Dnevni red) seji občinskega svèta ljubljanskega v petek, 5. dan avgusta 1892, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: 1. Oznanila predsedstva. 2. Pravnega in personalnega odseka poročilo o prizivu zoper c kr. deželnega predsedstva kranjskega razpis z dné 24. julija t. l., štev. 2033. 3. Personalia.

(Toča) je minuli mesec pobila na jako mnogih krajih Koroške. Posebno grozno je gospodarila v Blačah, Napolah, Pažrijah itd. v Spodnji Žiljski dolini. Poljski pridelki so v mnogih krajih malone čisto pokončani, sadno drevje do golega okleščeno. Zadnjo nedeljo, dné 31. julija je bila huda toča med Tinjami, Grabštanjem, Mohličami in dalje v Podjunski dolini. Tudi prepogosti, močni nalivi so napravili jako mnoge škode.

(Shod) skliče dné 21. avgusta „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ v Golšovo pri Žihpoljah na Celovcem.

(Penočnjaki.) Iz brdskega okraja se nam piše: Pri sv. Trojici so v nedeljo dne 31. julija zjutraj okoli štirih prišli fantje — nekoliko od žganja gnani — iz ene vasi v drugo vas „klicat na korajžo“. In zares so sklicali tri. Izmed prilomastivših rogovileže je dobil Vincencij Cerar, ki je bil sicer najmirnejši, tako nesrečno po glavi, da je še tisto dopoludne umrl. Ljudem, ki so se takrat napravljali k božji službi, je silno bolečino čuteč rekel: „Jaz danes že ne pojdem k maši“. In res ni šel, ker ga je kmalu premagala nezavest. Ko bi bil ubogal svojo staro mater ter ne ponočeval s tako druščino, ne bilo bi se mu to zgodilo. Sicer so pa že večkrat nekaj tacega iskali, in sedaj je našel jeden smrt, drugi bolezen, a tudi tega tepe četrta božja zapoved.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 24. do 30. julija: Novorojenih 14, umrlih 25. Zbolele so tri osebe.

(Urad okrajne bolniške blagajne ljubljanske) preseli se dne 8. avgusta letos v hišo banke „Slavije“ gospodske ulice štev. 12 v pritličje na levo. Radi tega bode blagajnica dne 8. in 9. avgusta zaprta strankinemu prometu.

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Č. g. H. Atzelhuber, provizor v Fresah, je imenovan kanonikom v Brežah. — Č. g. Val. Podgorec, mestni kapelan v Pliberku, gre v Vratislavo, da nadaljuje svoje študije. — Umrl je dné 17. julija č. g. Fran Leskovec, upokojeni duhovnik pri Sv. Lovrencu, star 46 let. Porodil se je v Idriji na Kranjskem, bil v mašnika posvečen leta 1874. — Dné 28. julija je umrl č. g. Karol Klesl, upokojeni župnik pri Sv. Gandolfu, star 73. let. N. v m. p.!

(Iz Trsta) se nam piše: Minolo nedeljo sta napravila „Slovansko pevsko društvo“ in „Tržaški Sokol“ izlet v Dekane pri Kopru. Udeležencev je bilo mnogo iz Trsta in drugih sosednih krajev. Sviral je tamburaški zbor iz Trsta, igrala domača godba in péli tržaški pevci. Prišlece je pozdravil župan g. Mahnič, zahvalil se je g. dr. Gregorin. Ko pa hoče g. prof. Mandić pojasniti, zakaj ni došel poslanec g. dr. Laginja, prepové mu orožnik dalje govoriti. Komentara nočemo pisati.

(Umrl) je v Šmartnem pri Litiji Matija Kastelec v 80. letu svoje starosti. Služil je za cerkvenika pri tamošnji župnijski cerkvi 47 let, do oktobra 1888, ko je zaradi starosti moral opustiti službo.

(Šolsko poročilo) Trirazredno dekliško ljudsko šolo v Kamniku je obiskavalo 187 učenk, katerih je 147 sposobnih za višji razred. Poučevali so voditelj g. Čenčič Jernej, 1 katehet in 2 učiteljici.

(Iz Celovca) se nam piše: Z vidnim veseljem poročajo koroški liberalni listi o najnovejšem velikem činu (?) državnega poslanca K. Ghona, ki je bajè z velikim trudom združil bojno folango vseh devet državnih poslancev. Dva sta bila namreč v klubu nemških nacijonalcev, sedem pa pri združeni nemški levici. Skoraj gotovo pa vspeh tega truda splava po vodi, kakor poslanca dr. Foreggerja, in g. Ghon konečno morda sam obsedi med dvema stoloma.

(Na katoliškem shodu) v Ljubljani bode, kakor piše brnski „Hlas“, i Morava častno zastopana. V obče se javlja za shod v čeških listih veliko zanimanje.

(Razpis dobave.) C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu naznanja, da c. in kr. vojaški erar kupi po trgovskem običaju 1500 metr. stotov pšenice, 8000 metr. stotov rži in 10.500 metr. stotov ovsa in sicer potom vojaških oskrbovalnih magacinov v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Gorici, Pulju in Trstu ter potom erarnega skladišča za moko in pridelke v Mariboru. Za Gorico, Pulj in Trst razpisane količine ovsa morejo se tudi eventuelno v Gradcu in Mariboru oddati. Roki za oddajo določeni so za konec septembra, oktobra, novembra, decembra 1892 in konec januvarija 1893. Prodajne ponudbe je v obliki pisma, s 50 kr. znamko kolekovane, zapečatene in kot take na kuverti zaznamovane vložiti, oziroma poslati do 19. avgusta do 10. ure dopoldne t. l. c. in kr. intendanciji 3. voja v Gradcu. Gledé solidnosti in zmožnosti vojni intendanciji neznani ponudniki imajo tudi skrbeti za to, da od pristojne oblasti izgotovljeno spričevalo o zmožnosti do obravnavnega dné uradnim potom doide vojni intendanciji. Ponudbe se morejo napraviti tudi za manje oddelke žita do 100 metr. stotov navzdol. Erarne vreče izposojujejo se, dokler so na razpolaganje, le proti posebni pristojbini. Zvezek pogojev z dné 31. julija 1892 pogleda se lahko pri vojni intendanciji in pri napominanih vojaških preskrbovalnih magacinih, katerega je pri teh proti plačilu 4 kr. za tiskano polo tudi dobiti. Nadaljne podrobnosti pogledajo se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katera jih na željo tudi pismeno naznani.

Narodno gospodarstvo.

Zgodovinske črtice o zboljšavah v poljedelstvu.

Spisal kulturni zemljemerec A. Čadež v Ljubljani.

(Dalje.)

Tudi kapitan Valter Vligh je pisal o sušenju močvirne zemlje; njegova knjiga je posvečena lordu generalu Cromwellu. To delo je pa kaj zanimivo za tehnika in historika. Pisatelj je že tedaj postavil v teoriji načela, po katerih se ravnamo dandanes pri sušenju: priporoča namreč globoke, pod dve vrhnji zemeljski plasti segajoče jarke, ne pa plitvih; ti mu zadostujejo k večjemu pri obdelovanju močvirne zemlje.

Po njegovih navodilih naj se voda odvaja na ono stran, kamor že zemlja tako najbolj visi; jarki naj bodo pokriti; pri njihovem izdelovanju najbolj priporoča dračje ali drobno kamenje. Gosp. Josiah Parkes ga imenuje iznajditelja globokega drainagesistema in pravi, da je ta mož prvi ločil dežnico in zemljino vodo in že tedaj vodo odvajal v globočini šest čevljev.

Imenovana tehnična in državno-ekonomična spisa poleg mnogih drugih sta prav dobro spoznala, da morata narodu moč in blagostanje dajati in množiti poljedelstvo in (dobro razvito) domače rudarstvo.

Zato so na to stvar opozarjali svoje rojake in so jih napeljevali, da bi spremenili mnogo močvirne zemlje v rodovitno polje. Nasvetovali so nekako kreditno banko za svoje poljedelce: za naseljence, ki so služili svojim zakupnikom kot dninarji, naj se napravijo javne kašče; vánje naj se nosi žito, zánje dobi vsak pobotnico; te naj krožijo jednako bankovcem. Tako bi se mala posestva zboljšala; ne bilo bi pa pri tem treba prodati žita po nizki ceni.

Našega auktorja vodi pri sušenju načelo, da zemlja ni dobra za obdelovanje, dokler ni voda popolnoma odpeljana, in da prej nič ne koristi vodeno napeljevanje. Pravi, da morajo biti odvodni jarki tako globoki, da do cela odteče kisla zemljina voda, ki ugaja le lečju in drugim močvirnim rastlinam; da je pa gotovost popolna, je treba kopati še za dobro ped globeje, kakor sega kislovodena plast ali se nahajajo studenci. Plitvo kopanje je prazno delo, potrata časa in denarja. V tehničnih ozirih ne prekaša imenovanih môž današnja skušnja.

Najmanj mu ugajajo mlini, ki so navadno na kaj nepriličnem kraju postavljeni; zaradi njih se spremené najlepši kraji v močvirje in barje. Dokazuje, da končajo mlini, ki prinašajo 10—20 pfd. st., posesten pridelek v vrednosti 20—40 pfd. st.

Med najbolj izvrstne zemljemerce novejšega časa se šteje Mr. Rennie, strokovnjak v vrejevanju vodâ. Izpeljal je največja dela: jedno najimenitnejših je gotovo vravnava reke Récholme (?), in pa usušenje bližnjih pokrajin. Delo se je osnovalo leta 1801, začelo pa še le leta 1825. Vsa plitva bližnja zemlja je zdaj suha; obdeluje se s plugom in je posebno rodovitna.

Pri Bostonu ob reki Witham je osušil Mr. Rennie mnogo močvirja in pridobil 30.000 *ha* rodovitne zemlje. — Drugo veliko delo je zvršil v varnost mestu Lynn ob rekah Ouse in Rene (1817 do 1821): vodina gladina se je znižala za več čevljev in dobilo se je 120.000 *ha* plodonosne zemlje. — Telford in Rennie sta, vravnavši ustje reke Rene, usušila 40.000 *ha* zemlje.

Tu se pa mora tudi omeniti, da je Angležem že davno znano, da se po naplavju (alluviji) lahko pridobi mnogo zemlje: posebno pri rekah Trent, Ouse in Humber se je to pokazalo prav vspešno.

Z zemljo pridobljeno po osušenju močvirja pa še niso bili zadovoljni; razven blatnih, mahovnih in močvirnih krajev je bil tudi še velik del polja v slabem stanju; prevelika mokrota je delala prst prehladno in manj rodovitno. To se je kazalo navadno tudi pri usušenem barju. Da se pa tudi taka zemlja zboljša na sistematično vednosten način, delujejo strokovnjaki najnovejšega časa; ti imajo razširiti to prekoristno znanje.

Ko je g. Robert Peel v parlamentu dosegel, da se je žitna cena znižala, je zelo pospešil angleško industrijo in je učinil, da se je lahko merila z inozemljem; poljedelci so bili hudo zadeti in so ménili, da je angleško poljedelstvo uničeno.

Toda prav kmalu so se otresli prvega strahú ter skušali pridobiti s stalnim zboljšavanjem zemljišča večji dobiček iz zemlje. Pomogli so si s tem, da so podstavili mrzla, mokra tla v cevbo (drenažo), ki je bila sicer načelno že davno znana, pa še le v novejšem času sistematično izvedena.

Tako se je pomnožila rodovitnost in ž njo vred tudi vrednost zemljišča. To je jako dobro uvidel veliki angleški državnik in agrikulturist sir R. Pell, ki je obljubil (v znani okrožnici z dné 24. decembra 1849) svojim zakupnikom, ki so hoteli plačevati manjšo zakupnino, da bode uporabil 20 odstotkov letno vplačane zakupnine za napravo cevb (drenaž) na zakupnem svetu. In tako je zadovoljil zakupnike, ki so odnehali s svojo tirjatvijo, ter si zagotovil prejšnjo zakupnino. To ravnanje so močno posnemali na Angleškem, in vzvišeni soprog kraljičin, princ Albert, je jel slično postopati na svojih rodbinskih zemljiščih. Angleški narod je spoznal to važno podjetje ter izdal v parlamentu zakon, s katerim je takšna podjetja vzbudil, poživil in krepko podprl.

V starejši dôbi so rabili le naravni padec, da so odvajali vodo ter osuševali svet. Tudi so se zgodaj poprijeli sesalk, — po vzgledu holandskih, — katere je gonil veter. Vporaba parne sile v to svrho je še le iz najnovejšega časa. (Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 3. avgusta. Vojno ministerstvo je zaradi kolere odpustilo letošnje vaje vsem v Rusiji bivajočim reservistom.

Berolin, 4. avgusta. Ruska vlada je sprožila misel, da se sklene trgovska pogodba mej Rusijo in Nemčijo. Vsled prvih dogovorov obeh vlad, pozvali so se dotični državni resorti, da stavijo predloge za pogajanja, ki se kmalu začno.

Pariz, 4. avgusta. Listi poročajo, da je v Parizu šest ljudij umrlo za kolero, jeden v notranjem mestu. „Journal des Débats“ se poroča iz Thoursa, da je tam rodbina petih članov zbolela za cholero nostras in sta dva že umrla.

Cowes, 3. avgusta. Pri včerajšnji regatti je prišel prvi do cilja „Meteor“, na katerem je bil nemški cesar.

Tržne cene v Ljubljani

dne 3. avgusta.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	50	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež, „	5	04	Surovo maslo, „	—	70
Ječmen, „	4	06	Jajce, jedno „	—	2½
Oves, „	2	68	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	5	80	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso, „	4	50	Telečje „	—	54
Koruza, „	4	70	Svinjsko „	—	64
Krompir, „	2	70	Koštrunovo „	—	38
Leča, „	10	—	Pišanec	—	40
Grah, „	10	—	Golob	—	17
Fižol, „	8	—	Seno, 100 kgr.	1	69
Maslo, kgr.	—	86	Slama, „ „	2	14
Mast, „	—	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	50
Špeh svež. „	—	56	„ mehka, „ „	4	50

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
3	7. u. zjut.	730·1	15·2	sl. sever	oblačno	0·00
	2. u. pop.	731·0	22·3	brezv.	del. oblač.	
	9. u. zveč.	733·0	15·2	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja temperatura 17·6°, za 2·2° pod normalom

Primerno darilce!

Kalan:

POVESTI,

slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

II. zvezek

izšel je ravnokar ter se dobiva v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni komad po 20 kr., po pošti 23 kr.

Primerno darilce.

Tuji.

2. avgusta.

Pri *Maliču*: Beer, Hönigsfeld, Bernstein, Reinisch, trgovci; Oton Ehrhardt, učitelj; Josip Schmidt; Breindl, železniški nadzornik, z rodbino; Bettlheim, potovalec, z Dunaja. — Jonke, potovalec; Ruppe, zasebnik, iz Kočevja. — de Franceschi, potovalec; Zwitter, stud. iur., iz Gradca. — Kvapil, dr. med., iz Požuna. — Harvalik, zobozdravnik, s sinom; Rossi, tgovec z lesom; Bolle, učitelj; Luzzatto, iz Trsta. — Mitter s hčerjo iz Idrije. — Karol Kraushaar, urednik; Gross; Kikinda; Erker, poslovodja, z rodbino, iz Inomosta. — Becking s sestro iz Prage. — Maurer, jurist, z Rake.

Pri *Južnem kolodvoru:* Kastreutz, železniškega uradnika soproga; Mayer, zasebnica, iz Trsta. — Knopp, tovarnar, s soprogo, iz Budimpešte. — Jurak, kontrolor; Spitzer, vdova profesorja; Franzl, minist. račun. preglednik, z Dunaja. — Gertscher, zasebni uradnik, iz Linca.

Pri *Slonu*: dr. Martinolich, odvetnik; Rezzo, kontrolor; Legat, kanonik; Peternel; Noerdlinger, trgovec, iz Trsta. — Friedrich, trgovec, iz Stuttgarta.

Št. 15.042. 337 3—3

Razglas.

Od **občinskega svèta ljubljanskega mesta**

ustanovljeni štipendij

letnih 250 gld. za obiskovanje obrtne šole v Gradcu se za dôbo 2 let — od prihodnjega šolskega leta počenši — **v podeljenje razpisuje.**

Pravico do tega štipendija imajo učenci, ki so dovršili z dobrim vspehom tukajšnjo obrtno pripravnico, tudi če so samo slovenskega jezika zmožni.

Prednost pa imajo oni učenci, ki so v Ljubljano pristojni.

Prošnje, katerim je priložiti krstni list, domovnico in pa šolsko spričevalo, vložé naj se pri mestnem magistratu

do 15. avgusta t. l.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

19. dné julija 1892.

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

A. HAUPTMANNA

je sedaj

na sv. Petra cesti hiš. št. 41

ob vogalu Reseljeve ceste

v lastni hiši.

Filijala: Slonove ulice štev. 10—12. 321 7

Preselitev knjigoveške obrti.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem premestil svojo

knjigoveznico

s Poljanske ceste št. 10 v

Šelenburgove ulice 6 nasproti glavne pošte.

Zahvaljujem se svojim cenjenim naročnikom za dosedaj mi izkazano naklonjenost, ob enem pa se priporočam i nadalje v obila naročila, katera hočem izvrševati elegantno, dobro, vestno po možno nizki ceni. Velespoštovanjem

Ivan Bonač, knjigovez.

354 3—2

Dunajska borza.

Dné 4. avgusta

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld.	65 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 „	40 „
Zlata renta 4%, davka prosta	113 „	75 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „	65 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	999 „	— „
Kreditne akcije, 160 gld.	313 „	25 „
London, 10 funtov strl.	119 „	50 „
Napoleondor (20 fr.)	9 „	49½ „
Cesarski cekini	5 „	67 „
Nemških mark 100	58 „	50 „

Dné 3. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld.	60 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „	45 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 „	25 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 „	— „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 „	— „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „	15 „
Zastavna pisma „ „ „ „ 4½%	100 „	25 „
Kreditne srečke, 100 gld.	191 „	50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „	— „
Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld.	— kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „	70 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „	75 „
Salmove srečke, 40 gld.	61 „	— „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	59 „	— „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 „	— „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2800 „	— „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101 „	— „
Papirni rubelj	1 „	20 „
Laških lir 100	45 „	85 „

„MERCUR“ menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se **kupujejo** in **prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji, srečke, valute** in **devize.**

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4½% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

45.000 goldinarjev

dobi se z jedno

zemljiško-kreditno promeso

à 1 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že dné 16. avgusta!

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.